

5. Важливою перевагою є можливість встановлення результатів виборів та їх оприлюднення вже на наступний день після голосування, що сприяє більшій прозорості та довірі до виборчого процесу, а також дозволяє швидше реагувати на можливі конфлікти чи суперечності.

6. Впровадження е-технологій визначення результатів виборів вимагає ретельної підготовки, включаючи забезпечення безпеки та захисту електронних систем від можливих кібератак і недобросовісних втручань.

Загалом, застосування е-технологій у виборчих процесах в Україні може значно покращити ефективність та достовірність визначення результатів виборів, спростити процедуру та дозволити громадянам швидше отримувати інформацію про виборчі результати. Однак важливо враховувати аспекти безпеки та захисту даних, щоб запобігти можливим загрозам для інтегритету виборчого процесу.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-372-9-7>

**THE ROLE OF THE HIGH ANTI-CORRUPTION COURT
OF UKRAINE AND THE GUARANTEE OF OBSERVANCE
OF BASIC HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS
IN THE CONDITIONS OF MILITARY AGGRESSION
OF THE RUSSIAN FEDERATION AGAINST UKRAINE**

**РОЛЬ ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ
ТА ГАРАНТІЇ ДОТРИМАННЯ ОСНОВНИХ ПРАВ І СВОБОД
ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ
ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ**

Prodan I. O.

*Advocate, Postgraduate Student
at the Department of Political
Science and Law,
Kyiv National University
of Construction and Architecture
Kyiv, Ukraine*

Продан І. О.

*адвокат, аспірантка кафедри
політичних наук і права,
Київський національний університет
будівництва і архітектури
м. Київ, Україна*

Захист прав людини в умовах воєнної агресії Російської Федерації проти України має дуже важливе значення, адже військові злочини,

котрі чинять окупанти проти цивільного населення мають системний і цілеспрямований характер та є безпрецедентним прикладом повного нехтування не лише правами людей, а взагалі демонструє повне ігнорування норм людського соціального життя. Одним з інституційних інструментів захисту прав і свобод людини є судова юстиція, яка в умовах захисту суверенітету і територіальної цілісності України є частиною державної політики щодо забезпечення правопорядку в цілому з урахуванням того, що право на доступ до правосуддя – є одне з прав, гарантованих Конституцією України та міжнародними нормативно-правовими актами, котре не може бути обмежене навіть в умовах воєнного стану.

З початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації національна судова система постала перед серйозними викликами, які поставили під загрозу діяльність судів, а тому пошук компромісного рішення між забезпеченням дотримання права на доступ до суду та гарантуванням безпеки суддів стало критично необхідним.

Відповідно до ст. 26 Закону України “Про правовий режим воєнного стану” скорочення чи прискорення будь-яких форм судочинства в умовах воєнного стану забороняється. Разом з тим, забезпечити безперервну роботу суду під час війни не завжди є можливим [1].

Попри це, Вищий антикорупційний суд України (далі – ВАКС) з початку повномасштабної війни і дотепер ухвалив 81 вирок. Досить ефективний результат, однак, темпи розгляду справ все ж таки уповільнилися з об’єктивних підстав. Звичайно ж, що в умовах постійних ракетних загроз гарантувати безпечно правосуддя всім учасникам судового процесу є складним завданням, у зв’язку з цим, деякі засідання проводяться в онлайн режимі, а інші переносяться. Процес уповільнює й те, що іноді обвинувачені не виходять на зв’язок, а хтось зі сторін захищає країну на фронті. Попри це, ВАКС здійснює правосуддя й постійно звітує про свою роботу на сайті.

Антикорсуд також перераховує гроші, внесені як застава, на потреби Збройних Сил України. Починаючи з 24 лютого 2022 року в такий спосіб вдалося перерахувати на потреби армії понад 447 млн гривень. Одним із найбільших внесків у цю суму є 6 мільйонів доларів США.

Досить важливим, в контексті захисту прав людини в умовах воєнного стану є прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов’язаних з активами окремих осіб». Цей Закон вводить новий вид санкцій – стягнення в дохід держави активів, що належать

фізичній або юридичній особі, які застосовує Вищий антикорупційний суд України, 24 травня 2022 року вказаний Закон набрав чинності [2].

Так, відповідно до положень вказаного закону за наявності підстав та умов, НАЗК звертається до Вищого антикорупційного суду України із заявою про застосування до відповідної фізичної або юридичної особи санкції у вигляді стягнення в дохід держави активів. Заява розглядається суддею ВАКС одноособово протягом десяти днів з дня її надходження до суду Заява розглядається в судовому засіданні з повідомленням про дату, час та місце судового засідання заявника та особи, щодо якої ставиться питання про накладення санкції.

Так, з моменту набрання чинності вказаного закону, Міністерством юстиції України було подано до ВАКС 29 позовів про застосування санкцій у вигляді стягнення в дохід держави активів, за результатами розгляду яких було ухвалено 28 рішень про задоволення позовних вимог, 25 рішень уже набрали законної сили.

Також закон доповнено статтею 5-2 «Захист та гарантії безпеки осіб, які повідомили про активи». Так, фізичні особи, які повідомили НАЗК про активи, а також їхні близькі особи перебувають під захистом держави.

Заборонено розкривати будь-яку інформацію про осіб, зазначених у частині першій цієї статті, третім особам, які не залучаються до реалізації заходів, спрямованих на застосування санкцій, крім випадків, установлених законом.

За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну викривачів, у зв'язку із здійсненням повідомленням про активи, правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно-технічні та інші спрямовані на захист від протиправних посягань заходи, передбачені Законом «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» [3].

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що теперішня ситуація в країні потребує нестандартних ідей та рішень, щоб забезпечувати дотримання права на доступ до правосуддя. Сьогодні, як ніколи, всі виклики, які постали перед судовою системою на шляху до запровадження електронного судочинства, повинні вирішуватись достатньо оперативно, надмірний формалізм за таких обставин шкодить авторитету судової влади, яка повинна захищати інтереси громадян у будь-яких умовах. Як би це прарадоксально не виглядало, та запроваджений в Україні карантин та воєнний стан попри суттєві обмеження та негативні наслідки, стали поштовхом для діджиталізації правосуддя, запровадження принципово нових процедур, спрямованих

на захист прав, свобод та дотримання безпеки учасників судового розгляду, створення необхідних умов для якісного та ефективного розгляду судових спорів, що у найближчій перспективі повинно знайти своє законодавче закріплення.

Література:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII / Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення 20.10.2023).

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб: Закон України від 12.05.2022 № 2257-IX / Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2257-20> (дата звернення 20.10.2023).

3. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Електронний ресурс: Закон України від 23.12.1993 № 3782-XII / Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12#Text> (дата звернення 20.10.2023).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-372-9-8>

SUBJECT MATTER AND TERRITORIAL JURISDICTION OF PUBLIC LAW DISPUTES IN URBAN DEVELOPMENT

ПРЕДМЕТНА І ТЕРИТОРІАЛЬНА ПІДСУДНІСТЬ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ СПОРІВ У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ

Semenchuk N. O.

*External Postgraduate Student
at the Department of Constitutional
and Administrative Law,
Zaporizhzhia National University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Семенчук Н. О.

*здобувач кафедри конституційного
та адміністративного права,
Запорізький національний
університет
м. Запоріжжя, Україна*

Згідно ст. 55 Конституції України гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого